

Edu & You

Joanna Olesińska-Prus

Matura po latach – od czego zacząć.

**Darmowy poradnik
maturalny**

Matura po latach – od czego zacząć

Wstęp	4
Formalności	5
Stara Matura – czy jeszcze można ją zdawać?	5
Gdzie i jakie dokumenty należy złożyć?.....	5
Ważne daty	6
Dokumenty należy złożyć osobiście czy można wysłać pocztą?	6
Czy trzeba dokonać opłat za egzamin maturalny?.....	6
Gdzie zdajesz maturę?	6
Gdzie wybierasz temat prezentacji do części ustnej z języka polskiego?	6
Jakie przedmioty zdajesz obowiązkowo?	7
Jakie przedmioty i ile możesz zdawać dodatkowo?.....	7
Forma i czas trwania egzaminów	8
Jak wygląda obowiązkowy egzamin z języka polskiego?	8
Jak wygląda obowiązkowy egzamin z matematyki?	9
Jak wygląda obowiązkowy egzamin z języka obcego nowożytnego?.....	10
Oceny	10
Czy i kiedy można poprawiać niezdany egzamin?	11
Zakres materiału z trzech obowiązkowych przedmiotów - kilka uwag	11
Język polski.....	11
Język obcy	12
Matematyka	14
Jaki kurs wybrać?	16
Od czego zaczyna się skuteczna nauka?	17
Przydatne namiary	19
Centralna Komisja Egzaminacyjna.....	19
Okręgowa Komisja Egzaminacyjna	19

Matura po latach – od czego zacząć

Kanon lektur	20
1. Literatura polska	20
2. Literatura powszechna	22
1. Literatura polska - rozszerzenie	22
2. Literatura powszechna - rozszerzenie	23

Wstęp

Kto chce, szuka sposobu, kto nie chce, szuka powodu.

Gratulacje! Jeśli postanowiłeś zajrzeć do tego poradnika, to znaczy, że podjąłeś decyzję o zdaniu matury albo jesteś tego bliski.

Osobiście jestem pełna podziwu dla wszystkich, którzy decydują się na podjęcie tego wyzwania i wysiłku.

Tych, którzy odczuwają skrępowanie, że podchodzą do matury dopiero po kilku czy kilkunastu latach zapewniam, że jest nieuzasadnione. Ci, którzy inwestują w swój rozwój i edukację, odczuwają z tego powodu dużą satysfakcję, wspominają o rosnącym poczuciu własnej wartości, a również o poprawie swojego losu.

Od kilkunastu lat zajmuję się sprawami edukacji. Przez dziesięć lat prowadziłam dużą szkołę językową znanej marki, gdzie mogłam podziwiać zmagania osób w różnym wieku z nauką języka. Jestem pewna, że nauczyć można się różnych rzeczy w każdym wieku. Nasz najstarszy uczeń miał siedemdziesiąt kilka lat, kiedy zaczynał swoją przygodę z angielskim i chciał poznać ten język. Nauczył się i był z siebie dumny, a my z niego.

Dziś prowadzę swoje centrum edukacji Edu & You, w którym łączymy przekazywanie wiedzy z zakresu psychologii edukacji z przygotowaniem do egzaminów i pomocą w zakresie różnych przedmiotów.

Ogromną radość sprawia mi obserwowanie ludzi, którzy zapisują się pełni obaw - co to będzie, czy ja sobie poradzę - na kursy przygotowujące do matury po latach, a potem promienieją, mając ogromną satysfakcję ze zdania matury i często rozpoczęcia studiów. Oprócz własnej satysfakcji i tego, że szef w pracy zasugerował zdanie matury, przyszłe studia są jednym z najczęściej podawanych powodów podjęcia decyzji o przystąpieniu do egzaminu maturalnego.

Powiem Ci, że nie zawsze jest łatwo, możesz odczuwać zmęczenie (praca, dom, dzieci i jeszcze nauka), ale jeśli zdobędziesz się na systematyczność i wytrwałość, Twój wysiłek zostanie wynagrodzony. W ostatnim rozdziale znajdziesz również wskazówki dotyczące skutecznej nauki i tego, jak można ją sobie ułatwić. Podejrzewam, że pewne informacje zaskoczą Cię swoją prostotą i łatwością zrealizowania. Powodzenia!

Formalności

Niniejszy poradnik będzie obowiązywał do 2014 r. ze względu na to, że w 2015 r. ulegnie zmianie egzamin maturalny. Zmiany w szczególności dotyczyć będą języka polskiego. Z już udostępnionych informacji wynika, że egzamin będzie trudniejszy niż dotychczas. Opis trudnień jakie czekają maturzystów od 2015 r. zamieściłam na naszym [blogu](#)

Stara Matura – czy jeszcze można ją zdawać?

Ta forma zakończyła już swój żywot. Egzamin maturalny na starych zasadach można było zdać do sesji zimowej w roku szkolnym 2010/2011. Oznacza to, że ostatni egzamin na tych zasadach odbył się w styczniu 2011 r.

Obecnie wszyscy absolwenci szkół ponadpodstawowych, które potem zostały przekształcone w szkoły ponadgimnazjalne, niezależnie od roku ukończenia szkoły zdają tzw. Nową Maturę.

Egzamin ten jest przeprowadzany **raz w roku** w okresie od maja do września. Zaczyna się zaraz po długim majowym weekendzie.

Gdzie i jakie dokumenty należy złożyć?

1. Jeśli szkoła, którą ukończyłeś, istnieje, składasz następujące dokumenty na ręce dyrektora szkoły:
  - Deklarację przystąpienia do egzaminu maturalnego - znajdziesz ją na stronie swojej Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (OKE).
  - Kopię świadectwa ukończenia szkoły. Kopia musi być potwierdzona za zgodność z oryginałem. Potwierdzenia może dokonać dyrektor szkoły, w której składasz deklarację, na podstawie przedłożonego oryginału świadectwa.
2. Jeśli szkoła, którą ukończyłeś, została zlikwidowana lub przekształcona, składasz następujące dokumenty do OKE:
  - **Deklarację wstępną** – znajdziesz ją na stronie swojej Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (OKE).
  - Oryginał lub potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię **świadectwa ukończenia szkoły**.

Matura po latach – od czego zacząć

- Jeśli zmieniłeś nazwisko, a świadectwo zostało wydane na stare nazwisko, to należy dołączyć **dokument** (lub potwierdzoną za zgodność z oryginałem jego kopię) **potwierdzający zmianę nazwiska**.

Ważne daty:

30 września 2013 - termin złożenia wstępnej pisemnej deklaracji (jeśli jesteś maturzystą po latach, **nie musisz składać deklaracji** wstępnej, ale możesz).

31 grudnia 2013 – jeśli Twoja szkoła została zlikwidowana lub przekształcona, składasz deklarację wstępną wraz z oryginałem lub poświadczoną za zgodność z oryginałem kopią świadectwa ukończenia szkoły dyrektorowi OKE.

7 lutego 2014 - termin złożenia pisemnej deklaracji ostatecznej. Po tym terminie nie ma możliwości dokonywania zmian dotyczących wyboru przedmiotów i poziomu egzaminów oraz tematu prezentacji z języka polskiego. W przypadku niezłożenia deklaracji ostatecznej z dniem 8 lutego deklaracja wstępna staje się deklaracją ostateczną.

Dokumenty należy złożyć osobiście czy można wysłać pocztą?

Możesz złożyć osobiście lub wysłać pocztą. Jeśli wysyłasz dokumenty pocztą, kopia świadectwa musi być potwierdzona za zgodność z oryginałem. Można ją potwierdzić notarialnie. Takie potwierdzenie w zależności od miasta kosztuje 12 – 20 zł. Jeśli pracujesz, możesz poprosić kogoś z zakładu pracy (kierownika, księgową), aby Ci potwierdził dokumenty za zgodność z oryginałem. Wystarczy, że przybije pieczętkę zakładu pracy, swoją pieczętkę imienną, wpisze aktualną datę i złoży podpis.

Czy trzeba dokonać opłat za egzamin maturalny?

Egzamin maturalny jest bezpłatny.

Gdzie zdajesz maturę?

1. W szkole, którą ukończyłeś.
2. Jeśli szkoła została zlikwidowana lub przekształcona (albo nie chcesz tam zdawać egzaminów), wówczas OKE wskazuje szkołę, w której przystąpisz do egzaminu maturalnego.

Gdzie wybierasz temat prezentacji do części ustnej z języka polskiego?

Matura po latach – od czego zacząć

W szkole, którą ukończyłeś lub w szkole, do której zostałeś skierowany przez OKE (w sytuacji, gdy Twoja szkoła przestała istnieć).

- Zgłaszasz się do szkoły w celu wybrania tematu prezentacji z języka polskiego ze szkolnej listy zagadnień.
- Dyrektor szkoły przedstawia ci listę tematów.
- Zgłasza Cię na egzamin w obowiązującym terminie.
- Informuje Cię o zasadach zdawania egzaminów i ich harmonogramie.
- Nie ma obowiązku udzielania pomocy w przygotowaniu do egzaminu.
- Temat wpisujesz do deklaracji ostatecznej, najpóźniej do **7 lutego**. Do tego czasu możesz też dokonać zmian w złożonej przez siebie deklaracji.
- **Do 6 kwietnia** dostarczasz bibliografię, którą wykorzystałeś do opracowania wybranego tematu. Pamiętaj o tym terminie, niezłożenie bibliografii oznacza rezygnację ze zdawania matury.

Temat możesz wybrać już we wrześniu czy październiku. Im wcześniej to zrobisz, tym więcej będziesz mieć czasu na rzetelne opracowanie i przygotowanie się do prezentacji.

Jakie przedmioty zdajesz obowiązkowo?

W części pisemnej:

- a) język polski na poziomie podstawowym,
- b) matematykę na poziomie podstawowym,
- c) język obcy nowożytny (wybierasz sam: angielski, niemiecki, rosyjski, hiszpański itd.).

W części ustnej:

- a) język polski,
- b) język obcy nowożytny (ten sam, który zdajesz w części pisemnej).

Jakie przedmioty i ile możesz zdawać dodatkowo?

Dodatkowo, jeśli chcesz (nie jest to obowiązek) możesz przystąpić do egzaminu maturalnego z maksymalnie sześciu przedmiotów:

w części pisemnej:

- a) języka polskiego na poziomie rozszerzonym,
- b) matematyki na poziomie rozszerzonym,
- c) języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym,

Matura po latach – od czego zacząć

---

d) biologii, chemii, filozofii, fizyki i astronomii, geografii, historii, historii muzyki, historii sztuki, informatyki, języka łacińskiego i kultury antycznej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego – języka kaszubskiego, wiedzy o społeczeństwie, wiedzy o tańcu.

Wszystkie wymienione przedmioty możesz zdawać na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Czy przepisy prawne regulujące egzaminy maturalne są takie same w całej Polsce?

Przepisy i zasady przeprowadzania egzaminu maturalnego są jednakowe w całej Polsce.

Czy muszę zaliczyć ponownie cały materiał szkoły średniej, czy też mogę przygotować się do matury tylko z przedmiotów, które będę zdawał?

Nie ma obowiązku zaliczania ponownie całego materiału. Wystarczy przygotować się do egzaminu z przedmiotów, które będziesz zdawał. Nie ma też obowiązku uczestnictwa w kursach maturalnych. To, w jaki sposób się przygotowujesz, zależy tylko i wyłącznie od Ciebie.

P.S.

Jeśli przystępowałeś do egzaminu w latach wcześniejszych i **nie zdałeś egzaminu** z któregoś z przedmiotów, to zdajesz egzamin tylko z tego przedmiotu, o ile od pierwszej matury nie minęło więcej niż 5 lat. Nie masz obowiązku powtarzania całej matury. Podobnie jest w sytuacji, kiedy chcesz podwyższyć ocenę z wybranego przedmiotu. Możesz również, mając już świadectwo dojrzałości, przystąpić do egzaminu z nowego przedmiotu dodatkowego. We wszystkich przypadkach obowiązują Cię te same zasady i terminy zapisania się na egzamin maturalny.

Forma i czas trwania egzaminów

Jak wygląda obowiązkowy egzamin z języka polskiego?

Składa się z dwóch części - ustnej i pisemnej.

Część ustna trwa około 25 minut (15 minut to czas na Twoją prezentację tematu, a 10 minut na rozmowę z egzaminatorami). Temat prezentacji możesz wybrać już we wrześniu, więc jest sporo czasu na solidne opracowanie i

Matura po latach – od czego zacząć

---

przygotowanie się. Tematy dotyczą trzech obszarów wiedzy - literatury, związku literatury z innymi dziedzinami sztuki (filmem, malarstwem) oraz zagadnień językowych, np. specyfiki języka reklamy, gwary itd. Wolno korzystać z różnego rodzaju pomocy: filmów, muzyki, fotografii, rysunków związanych z tematem. Możesz wykorzystać komputer, rzutnik - jednak wcześniej należy uprzedzić komisję, co będzie potrzebne do prezentacji. Ważne jest to, że najwięcej punktów otrzymujesz za drugą część egzaminu, czyli rozmowę. Polega ona na odpowiedzi na kilka (zwykle 2- 4) pytań związanych z samą prezentacją (głównymi jej problemami) oraz zagadnieniami zawartymi w opracowaniach, z których korzystałeś. Pamiętaj, że w bibliografii trzeba uwzględnić kilka opracowań. Postaraj się, żeby to nie były tylko strony internetowe, ale również artykuły czy książki. Egzaminatorzy nieufnie podchodzą do opracowań internetowych, ponieważ są często zbyt powierzchowne i pojawia się w nich dużo błędów. Pytania mogą również dotyczyć tzw. kontekstów, czyli np. epok, w których powstały utwory przez Ciebie omówione czy też specyfiki języka filmu lub opisu obrazów, jeżeli temat był z nimi związany.

Część pisemna na poziomie podstawowym trwa **170 min**. Otrzymujesz arkusz egzaminacyjny z zadaniami. W pierwszej części sprawdzana jest Twoja umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstu nieliterackiego. Tu znajdziesz tekst i 10 – 16 zadań otwartych i/lub zamkniętych z miejscami na wpisanie odpowiedzi. Dotyczą one rozumienia sensu słów, idei tekstu (jaki jest jego główny problem), jego budowy (związków między akapitami), podstawowych zabiegów językowych (np. dlaczego są pytania, jaka jest funkcja tekstu), intencji autora. W drugiej części Ty piszesz własny tekst, odnosząc się do tekstu literackiego zamieszczonego w arkuszu (mogą to być fragmenty prozy, dramatu lub poezja - jeden wiersz lub dwa do porównania). Piszesz zatem krótkie wypracowanie (**minimum 250 słów**): pamiętaj, że to jest niezbędne minimum, ale to wcale nie tak dużo. Masz cały czas przed oczami tekst, w którym wyszukujesz argumenty pod kątem podanego tematu.

Jak wygląda obowiązkowy egzamin z matematyki?

Egzamin z matematyki ma tylko formę pisemną, składa się z 25 pytań zamkniętych (zakreślasz jedną z czterech możliwych odpowiedzi) w pierwszej części i zadań do rozwiązania w drugiej części. Na napisanie całości na poziomie podstawowym masz **170 minut**.

Matura po latach – od czego zacząć

Jak wygląda obowiązkowy egzamin z języka obcego nowożytnego?

Składa się z dwóch części - ustnej i pisemnej.

Część ustna trwa 15 minut i polega na rozmowie z egzaminatorem obserwowanej przez drugiego nauczyciela, który nie bierze w niej aktywnego udziału. Dostajesz 3 zadania z poleceniami w języku polskim.

Elementy egzaminu:

Na rozgrzewkę - rozmowa wstępna (kila pytań najczęściej związanych z Twoim życiem i zainteresowaniami),

- rozmowa z odgrywaniem roli,
- opis ilustracji i odpowiedzi na 3 pytania,
- wypowiedź na podstawie podanych materiałów (3 obrazków) i odpowiedzi na dwa pytania.

Część pisemna na poziomie podstawowym trwa 120 minut.

W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się następujące zadania: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, wypowiedź pisemna (np. zredagowanie kartki z wakacji, zaproszenia lub ogłoszenia).

Oceny

Na ile trzeba napisać, żeby zdać?

Wystarczy uzyskać **30%** z każdego z trzech obowiązkowych przedmiotów (w przypadku języków zarówno z części ustnej, jak i pisemnej), by mieć maturę w kieszeni i otrzymać świadectwo dojrzałości wydane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną.

Matura jest sprawdzianem zewnętrznym ocenianym poza szkołą, za wyjątkiem części ustnej. Zadania egzaminacyjne są jednakowe w całym kraju.

Uwaga! Egzamin będzie uznany za niezdany, jeśli:

- z któregoś egzaminu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej nie otrzymasz wymaganych 30%,
- zostaniesz przyłapany na niesamodzielnej pracy, Twój egzamin zostanie przerwany i unieważniony,

- w trakcie sprawdzania Twojej pracy egzaminator stwierdzi niesamodzielność w rozwiązanych zadaniach.

Czy i kiedy można poprawiać niezdany egzamin?

Jeśli przystąpiłeś do wszystkich egzaminów obowiązkowych i nie zdałeś jednego, to możesz go poprawić w sesji poprawkowej **w sierpniu**.

Poprawiać egzamin możesz przez **najbliższe 5 lat**. Po upływie tego terminu, licząc od pierwszego egzaminu maturalnego, zdajesz maturę w pełnym zakresie.

Zakres materiału z trzech obowiązkowych przedmiotów – kilka uwag.

Jeśli zamierzasz przygotowywać się do matury na dobrym kursie maturalnym, to nie musisz się przejmować zakresem materiału i studiowaniem tzw. standardów egzaminacyjnych. Zostaniesz bowiem przygotowany w oparciu o nie i obowiązującą podstawę programową. Mówiąc kolokwialnie, przerobisz i powtórzysz materiał z danego przedmiotu potrzebny do zdania egzaminu pod okiem fachowca.

Język polski

Natomiast osobiście zachęcam do wcześniejszego zapoznania się z obowiązującym kanonem lektur z języka polskiego. (Kanon lektur zamieściłam na końcu tego poradnika). Od 2015 roku następuje pewna zmiana w formule egzaminu pisemnego, jeden z tematów nie musi odwoływać się do tzw. kanonu lektur, ale może być to utwór nieznanый wcześniej zdającemu. Tematy mogą zatem być oparte o utwory z podstawy programowej a nie tylko kanonu. (Fragment podstawy programowej zawierający poszerzony spis utworów znajdziesz również na końcu tego poradnika).

Radzę zacząć od czytania powieści; jeśli wolisz słuchać, zaopatrz się w audiobooki i przesłuchuj je podczas sprzątania czy jazdy samochodem. Znajomość lektur ułatwi ci napisanie matury z języka polskiego i doda pewności siebie – nieocenionej na egzaminie. Lektur jest stosunkowo niedużo: przy tzw. starej maturze było ich znacznie więcej. Jeśli wolisz zacząć od czytania poezji, wybieraj utwory, które znajdziesz w

Matura po latach – od czego zacząć

---

podręcznikach do szkół średnich, bo to zazwyczaj one są tymi wybranymi. Często bowiem w spisie lektur jest podany autor i wybór wierszy (np. Cyprian Kamil Norwid – wybór wierszy). Piszę o tym, żebyś się nie zraził, myśląc, że musisz przeczytać wszystkie wiersze danego autora. Obecnie, nie tak jak kiedyś, funkcjonuje kilka programów nauczania każdego przedmiotu, zatem warto zajrzeć do kilku różnych podręczników. W ten sposób zapoznasz się z najważniejszymi utworami lirycznymi danego poety. Nawet jeżeli na egzaminie pojawi się wiersz, którego nie znasz, to będziesz znał bardzo podobne.

Pamiętaj, że znajomość dłuższych tekstów jest konieczna. Na egzaminie mogą pojawić się dowolne fragmenty; powtórz sobie treść, czytając streszczenia, ale nie ograniczaj się tylko do nich. Uwaga na ekranizacje, ponieważ różnią się one często od literackiego oryginału niektórymi istotnymi szczegółami, zatem zastąpienie czytania przez oglądanie filmu też nie wystarczy. Czytaj również opracowania i podręczniki dla uczniów, pomogą Ci lepiej zrozumieć główne problemy i idee utworów.

Przygotowując natomiast prezentację ustną, zapoznaj się z przykładowymi prezentacjami, które można często znaleźć jako dodatki do podręczników. Ważne jest nauczenie się budowania stosownej wypowiedzi, oraz upewnienie się, czy dobrze rozumiesz temat: tutaj mogą pomóc zajęcia z nauczycielem. Przede wszystkim musisz dobrze dobrać utwory literackie lub filmy, trzeba też wszystko połączyć w logiczną całość i przećwiczyć na głos. Dopiero mówiąc, zorientujesz się, czy potrafisz płynnie przekazywać swoje myśli. Zastanów się również, jakie można przygotować dodatkowe materiały (fragmenty filmów, obrazów) ilustrujących prezentację.

Język obcy

Jeśli chodzi o język obcy, to poziom matury podstawowej z języka nowożytnego można opisać jako komunikacyjny - średnio zaawansowany czy posługując się bardziej fachową klasyfikacją Rady Europy: B1. Matura rozszerzona to poziom zaawansowany, czyli odpowiednik B2.

Rada Europy opisuje następująco te poziomy:

B1	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych jej spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, czasu wolnego itd. Potrafi radzić sobie z większością sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem. Potrafi tworzyć proste, spójne wypowiedzi na tematy, które są jej znane, lub które ją interesują. Potrafi opisywać doświadczenia,
-----------	--

Matura po latach – od czego zacząć

	wydarzenia, marzenia, nadzieje i aspiracje, krótko uzasadniając bądź wyjaśniając swoje opinie i plany.
B2	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy techniczne z zakresu jej specjalności. Potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem danego języka, nie powodując przy tym napięcia u którejkolwiek ze stron. Potrafi formułować przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne w szerokim zakresie tematów, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając wady i zalety różnych rozwiązań.

W większości szkół językowych nauka na poszczególnych poziomach wygląda następująco;

A 1 (ELEMENTARY) – 1 rok nauki

A2 (PRE-INTERMEDIATE) – 2 rok nauki

B1 (INTERMEDIATE) – 3 rok nauki

B2 (UPPER-INTERMEDIATE, FCE) – 4 i 5 rok nauki

C1 (ADVANCED) – 6 i 7 rok

C2 (PROFICIENCY) – 8/9 rok nauki

Z teoretycznego punktu widzenia w teście sprawdzającym poziom znajomości języka powinieneś osiągnąć wynik klasyfikujący Cię na poziom B1. Na tym poziomie uczysz się rok i jesteś świetnie przygotowany do zdania matury.

Wiem z doświadczenia, że jeśli Twój obecny poziom znajomości języka odbiega od wymaganego, nie jest to powód do przekładania swojego egzaminu maturalnego na kolejny rok. W ubiegłych latach prowadziliśmy w Edu & You kursy maturalne dla grup, które zaczynały uczyć się języka angielskiego czy rosyjskiego od poziomu, który można by określić „fałszywym” początkującym, czyli kwalifikowały się ledwo na A2. Oznacza to, że w ciągu roku nasi uczniowie opanowali materiał z dwóch poziomów. Dzięki swojej systematycznej pracy i naszemu wsparciu egzamin zdali, a znajomość języka będzie im procentować.

Musisz się jednak liczyć z tym, że jeśli Twój obecny poziom znajomości języka obcego to A1, na przygotowanie się do matury będziesz potrzebował dwóch lat. Sugerujemy wtedy w pierwszym roku uczyć się tylko i wyłącznie języka obcego,

Matura po latach – od czego zacząć

---

natomiast w drugim roku dołączyć polski i matematykę. Ale w tym roku wyjątkowo zdać najpierw egzamin z polskiego i matematyki na łatwiejszych zasadach i próbować zdawać egzamin z języka. Widzimy bowiem po naszych uczniach, że przygotowanie się do zdania egzaminu jest możliwe w rok, co nie zawsze idzie w parze płynnym mówieniem, ale wystarcza na zdanie matury z dobrym wynikiem.

W Edu & You każdy kurs językowy poprzedzamy **bezpłatnymi** dla naszych uczniów **warsztatami**, na których zdradzamy tajemnice skutecznej i szybkiej nauki języków obcych. Dzięki temu nasi uczniowie są w stanie znacznie przyspieszyć naukę języka obcego.

Jeśli znasz język na wymaganym na maturze poziomie, masz jeden problem z głowy. Wystarczy, że zapoznasz się z formą i strukturą egzaminu. Najlepiej w tym celu rozwiązać kilka przykładowych arkuszy egzaminacyjnych. Jeśli chodzi o egzamin ustny, dobrze jest wykupić sobie chociaż ze dwie lekcje z nauczycielem, który wie, jak go przeprowadzić. Przećwiczenie jego formy pomoże ci osiągnąć najwyższy wynik.

Matematyka

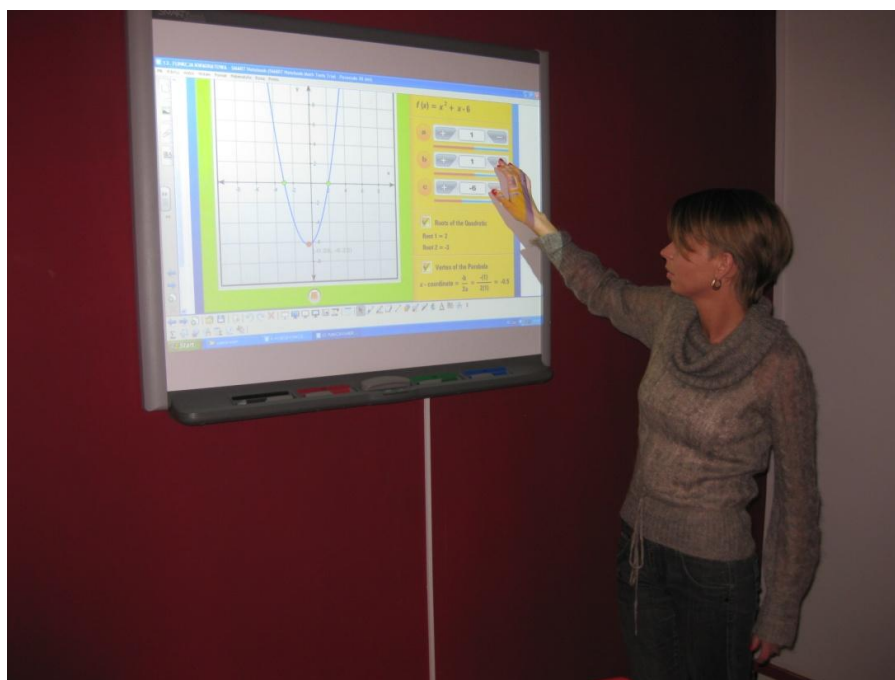
Budzi chyba największe emocje i obawy, szczególnie wśród osób, które przystępują do matury po latach. Często się boją, że nie pamiętają najprostszych rzeczy, wzorów, że matematyka nie była ich silną stroną itp. Pragnę uspokoić wszystkich, których gnębią podobne myśli, ponieważ:

Po pierwsze na kursie w Edu & You zaczynamy od początku, czyli od przypomnienia, jakie mogą być liczby (rzeczywiste, wymierne itd.). Zapoznajemy kursantów z całym materiałem szkoły średniej.

Po drugie wiemy, że każdy może nauczyć się matematyki, jeśli jest nauczany w odpowiedni dla siebie sposób.

Matura po latach – od czego zacząć

Praca z tablicą interaktywną w Edu & You.

Z doświadczenia wiemy, że w trakcie kursu trwającego od października do kwietnia można bardzo dobrze przygotować uczniów, którzy skończyli szkołę jakiś czas temu. Nasza zeszłoroczna grupa, która zaczynała naukę od podstaw w październiku, w lutym już pisała próbne matury na 50% i więcej. (Przypomnę, że żeby zdać, wystarczy uzyskać 30%.) A matematyka, której się najbardziej obawiali, stała się ich ulubionym przedmiotem, przede wszystkim za sprawą prowadzącej. Dziś niektórzy wybierają się na politechnikę, a niektórzy mają w planach studia ekonomiczne.

W przypadku matematyki zdecydowanie odradzam samodzielne przygotowanie, a zachęcam do znalezienia dobrego kursu, ponieważ z całą pewnością oszczędzi Ci to dużo czasu.

Jeśli natomiast zamierzasz przygotować się do całej matury samodzielnie, to dobrze by było, gdybyś się zapoznał z tzw. standardami egzaminacyjnymi. Na stronach CKE czytamy: *Standardy wymagań egzaminacyjnych ustala się po to, aby zapewnić te same wymagania w całym kraju niezależnie od tego, jaki program nauczania realizowała dana szkoła.* Pod poniżej podanym linkiem znajdziesz standardy wymagań egzaminacyjnych z poszczególnych przedmiotów zarówno do matury podstawowej, jak i rozszerzonej.

<http://www.cke.edu.pl/index.php?option=content&task=view&id=54&Itemid=69>

Jaki kurs wybrać?

Przede wszystkim jeśli ukończyłeś szkołę kilka czy kilkanaście lat temu, wybierz zajęcia przeznaczone dla uczniów takich jak Ty. Inaczej jest prowadzony i inne cele sobie stawia kurs dla uczniów, którzy teraz uczęszczają do szkół średnich, a inne dla absolwentów sprzed lat.

Być może, że będziesz się też lepiej czuł wśród dorosłych niż wśród młodzieży (choć nie jest to regułą).

Na rynku jest bardzo dużo ofert i pewnie zastanawiasz się, co będzie dla Ciebie najlepszym rozwiązaniem.

Generalnie kursy maturalne można podzielić na następujące kategorie:

- kursy stacjonarne,
- zajęcia indywidualne,
- kursy e - learningowe,
- kursy multimedialne.

Spróbuję je pokrótce omówić.

Kursy stacjonarne to zajęcia, które odbywają się w grupie pod okiem nauczyciela, w określonym terminie. Jeśli dobrze czujesz się w grupie, lubisz, kiedy prowadzący przedstawi i wytłumaczy materiał lekcji, to polecam taką formę. Ma tę dodatkową zaletę, że będzie Cię dodatkowo motywować do nauki, ponieważ zajęcia odbywają się systematycznie, nie wspominając o roli nauczyciela, który, jeśli jest dobry, potrafi tę rolę pełnić znakomicie. Poza tym zna standardy obowiązujące na maturze i pod tym kątem będzie prowadził zajęcia.. Kursy te zwykle zaczynają się w październiku i trwają do kwietnia.

W Edu & You prowadzimy tego typu zajęcia, zwracając dodatkowo uwagę na sposób uczenia się ucznia i jego potrzeby w tym zakresie.

Więcej informacji: <http://www.eduyou.pl/kursy-maturalne/matura-po-latach/>

Zajęcia indywidualne – podobnie jak kursy opierają się przede wszystkim na pracy z nauczycielem. Jeśli źle czujesz się w grupie lub jeśli grafik pracy (np. praca na zmiany) nie pozwala Ci na uczęszczanie na lekcje w ściśle określonym terminie, warto pamiętać o tej opcji, choć jest dużo droższa niż kurs.

Matura po latach – od czego zacząć

Tu kluczem do sukcesu jest dobrze wybrany nauczyciel - najtańsze korepetycje nie zawsze idą w parze z jakością świadczonych usług.

Kursy e - learningowe są dostępne przez Internet. Dostajesz dostęp on-line do materiałów potrzebnych do nauki i zdania matury. W zależności od kursu raz w tygodniu czy raz w miesiącu odbywają się konsultacje z nauczycielem, których celem jest wyjaśnienie Ci niezrozumiałych kwestii. Zajęcia takie mają postać webinarów, czyli spotkań on-line w czasie rzeczywistym w wirtualnej klasie. Często masz również dostęp do forum, na którym możesz wymieniać poglądy z innymi uczniami. Sprawdzanie wiedzy odbywa się poprzez wykonywanie testów umieszczonych na platformie. Potrzebne materiały dostajesz w formie elektronicznej, mogą to być nagrania video, teksty, ćwiczenia, prezentacje itp.

W naszej [Internetowej Szkole maturzysty po latach](#) stosujemy formę zbliżoną do kursów stacjonarnych. Zajęcia odbywają się co tydzień, spotkanie prowadzi nauczyciel (na żywo), każdy uczestnik bierze czynny udział w zajęciach – jest tylko ta różnica, że przestrzeń sali lekcyjnej została zamieniona na wirtualną klasę.

Jeśli wolisz uczyć się samemu niż w grupie, jesteś wzrokowcem i/lub dotykowcem, ucząc się lub skupiając nad czymś, lubisz siedzieć w miejscu, a nauka najlepiej przychodzi Ci wieczorem, oznacza to, że prawdopodobnie lubisz pracę z komputerem i kurs e-learningowy będzie Ci służył.

Kursy multimedialne - polegają na tym, że dostajesz komplet płyt z materiałami multimedialnymi, które stanowią całość kursu. Nie ma konsultacji z nauczycielem, pracujesz tylko z komputerem.

Jeśli lubisz pracę z komputerem i lubisz uczyć się sam, kurs multimedialny przyniesie Ci korzyści, o ile wyrobisz w sobie nawyk systematycznej nauki. Pamiętaj jednak, że na takim kursie trudno nauczyć się umiejętności potrzebnych do zdania matury, takich jak analiza tekstu, czytanie ze zrozumieniem w przypadku języka polskiego, o matematyce już nie wspomnę.

Od czego zaczyna się skuteczna nauka?

Ludzie w dowolnym wieku mogą się nauczyć dosłownie wszystkiego, jeżeli da im się możliwość zrobienia tego we własnym stylu, z wykorzystaniem mocnych stron.

Barbara Praschnig

Matura po latach – od czego zacząć

(światowej sławy ekspert od technik uczenia się i nauczania)

Bądźmy szczerzy, większości z nas nauka nie kojarzy się z przyjemnością, a raczej z ogromnym wysiłkiem, stresem, trudnościami, czasem przykrościami, a nawet niepowodzeniami. Jeśli masz podobne odczucia, to znaczy, że byłeś nauczany w nieodpowiedni dla siebie sposób, a i sam pewnie uczyłeś się wbrew swoim predyspozycjom.

Oznacza to, że przystępując do uczenia się, musisz lepiej poznać samego siebie. Określenie swojego indywidualnego stylu nauki pomoże Ci uczyć się szybciej i skuteczniej.

Każdy z nas uczy się inaczej, w odmienny sposób przyswaja i przetwarza informacje. U niektórych dominuje **prawa**, u innych **lewa półkula mózgu**, zatem jedni myślą analitycznie, krok po kroku, inni ogarniają problem całościowo, jednym błyskiem. Niektórzy z nas są **słuchowcami**, inni **wzrokowcami**, jeszcze inni **kinestetykami** czy **dotykowcami**. Różne okoliczności mają wpływ na to, kiedy nauka przynosi nam najlepsze efekty: **temperatura, oświetlenie, pora dnia**. Jedni najlepiej uczą się **samemu**, inni **w grupie**, jedni siedząc **prosto przy biurku**, inni leżąc **wygodnie na kanapie**.

Jak już będziesz znał swoje mocne strony, dostosuj do nich metody. Wybieraj takie techniki uczenia się, które będą Ci służyć. Pamiętaj, że uczenie się wbrew swoim predyspozycjom zabija zdolność przyswajania wiedzy. Przykładowo: jesteś wzrokowcem, więc zapamiętanie informacji z wykładu, czy jakiegokolwiek wypowiedzi ustnej, nie przyniesie Ci oczekiwanych rezultatów, będziesz niepotrzebnie sfrustrowany, że nie pamiętasz, a kolega zapamiętał, a na dodatek stracisz czas. Co robić w takiej sytuacji? Korzystaj z technik dla wzrokowców (sporządzaj notatki, obrazy, ilustracje, mapy myśli, niech Twoje materiały będą kolorowe).

Takie przykłady można mnożyć, podobnie jak odpowiadające im techniki uczenia się.

Zobacz prezentację na ten temat przygotowaną przez znany portal edunews.pl

http://www.youtube.com/watch?v=hMl-wYqwX9I&feature=player_embedded#at=48

Spróbuj zatem zacząć od rozpoznania swojego stylu nauki. Testy na półkulowość i dominację któregoś ze zmysłów znajdziesz w Internecie. W Edu & You specjalnie dla naszych uczniów przeprowadzamy tego typu testy i uczymy, jaki sposób nauki będzie Ci służył.

Spośród wszystkich badań, jakie w ostatnich latach przeprowadzono na ten temat na Zachodzie, szczególnie **bogaty i złożony a zarazem przejrzysty jest system**

Matura po latach – od czego zacząć

---

opracowany przez Barbarę Prashnig, uznany przez autorów światowego bestsellera *Rewolucja w uczeniu* za najbardziej wyczerpujący.

Więcej o Analizie stylu uczenia się: <http://www.eduyou.pl/analiza-stylu-uczenia-sie/>

Przydatne namiary.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

http://www.cke.edu.pl/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna

Pod podanym poniżej adresem znajdziesz zasięg terytorialny poszczególnych Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych wraz z prowadzącymi do nich linkami.

<http://www.cke.edu.pl/index.php?option=content&task=view&id=40&Itemid=55>

Copyright: strona www CKE

Jeśli masz jakieś pytania lub wątpliwości napisz sekretariat@eduyou.pl lub zadzwoń **882 838 187** a my chętnie Ci pomożemy i doradzimy.

Kanon lektur

1. Literatura polska

- *Bogurodzica* w kontekście poezji średniowiecznej
- Jan Kochanowski – fraszki, pieśni i treny (wybór)
- Jan Andrzej Morsztyn – wybór wierszy
- Daniel Naborowski – wybór wierszy
- Wacław Potocki – wybór wierszy
- Ignacy Krasicki – bajki, satyry (wybór), *Hymn do miłości ojczyzny*
- Adam Mickiewicz – *Romantyczność*
- Adam Mickiewicz *Pan Tadeusz*
- Adam Mickiewicz *Dziady cz. III*
- Juliusz Słowacki *Kordian*: akt I, akt II, akt III sc. 5 i 6
- Zygmunt Krasiński *Nie-Boska komedia*: część I, część III (scena w obozie rewolucji), część IV (scena w obozie arystokracji i scena finałowa)
- Adam Mickiewicz – wybór wierszy
- Juliusz Słowacki – wybór wierszy
- Cyprian Kamil Norwid – wybór wierszy
- Bolesław Prus *Lalka*
- Eliza Orzeszkowa *Nad Niemnem* – fragmenty z tomu III: rozmowa Andrzejowej Korczyńskiej z synem, rozmowa Benedykta Korczyńskiego z synem

Matura po latach – od czego zacząć

- Eliza Orzeszkowa *Gloria victis*
- Maria Konopnicka *Mendel Gdański*
- Bolesław Prus *Kamizelka*
- Henryk Sienkiewicz *Potop*
- Kazimierz Przerwa-Tetmajer – wybór wierszy
- Jan Kasprowicz – wybór wierszy
- Leopold Staff – wybór wierszy z różnych epok
- Stanisław Wyspiański *Wesele*
- Władysław Stanisław Reymont *Chłopi* (t. I)
- Stefan Żeromski *Ludzie bezdomni*
- Stefan Żeromski *Przedwiośnie*
- Witold Gombrowicz *Ferdydurke* – rozdz. II, III, VI, VII, VIII, IX, X, XII, XIV
- Zofia Nałkowska *Granica*
- Tadeusz Borowski *Pożegnanie z Marią (Pożegnanie z Marią, U nas, w Auschwitzu, Proszę państwa do gazu, Bitwa pod Grunwaldem)*
- Gustaw Herling-Grudziński *Inny świat*
- Bolesław Leśmian – wybór wierszy
- Julian Tuwim – wybór wierszy
- Maria Pawlikowska-Jasnorzewska – wybór wierszy
- Czesław Miłosz – wybór wierszy
- Krzysztof Kamil Baczyński – wybór wierszy
- Tadeusz Różewicz – wybór wierszy
- Zbigniew Herbert – wybór wierszy
- Miron Białoszewski – wybór wierszy

Matura po latach – od czego zacząć

- Wisława Szymborska – wybór wierszy
- Stanisław Barańczak – wybór wierszy
- Jan Twardowski – wybór wierszy
- Sławomir Mrożek *Tango*
- Hanna Krall *Zdążyć przed Panem Bogiem*

Uwaga: wymagana jest także znajomość kontekstów biblijnych, antycznych i innych.

2. Literatura powszechna

- Sofokles *Król Edyp*
- Horacy – wybór pieśni
- William Szekspir *Makbet*
- Molier *Świętoszek*
- Jan Wolfgang Goethe *Cierpienia młodego Wertera*
- Fiodor Dostojewski *Zbrodnia i kara*
- Joseph Conrad *Jądro ciemności*
- Albert Camus *Dżuma*

Na poziomie rozszerzonym jak na poziomie podstawowym, a ponadto:

1. Literatura polska - rozszerzenie

- Jan Kochanowski *Treny*
- Juliusz Słowacki *Kordian*
- Witold Gombrowicz *Trans-Atlantyk*

Matura po latach – od czego zacząć

- Maria Kuncewiczowa *Cudzoziemka*
- Stanisław Ignacy Witkiewicz *Szewcy*

2. Literatura powszechna - rozszerzenie

- Dante *Boska Komedia* – fragmenty *Piekieła*
- Jan Wolfgang Goethe *Faust* – część I: fragmenty sceny w pracowni (rozmyślania Fausta o sobie i swoim życiu, rozmowa z Mefistofeilesem)
- Franz Kafka *Proces*
- Michaił Bułhakow *Mistrz i Małgorzata*

Uwaga: tematy na poziomie rozszerzonym będą zobowiązywać do analizy i interpretacji utworów spoza wyżej wymienionych, ale utrzymanych w znanej uczniom poetyce lub konwencji.

Fragment podstawy programowej zawierający wszystkie obowiązkowe utwory

1. Literatura powszechna:

Biblia(fragmenty); mitologia (wybór); Homer – *Iliada* lub *Odyseja*(fragmenty); Sofokles – *Antygona*; *Pieśń o Rolandzie*(fragmenty); Horacy – wybór pieśni; W. Szekspir – wybrany dramat; Molier – wybrana komedia; W. Goethe – *Faust* (fragmenty); wybrana europejska powieść XIX w.; J. Conrad – wybrany utwór; F. Kafka – *Proces*; M. Bułhakow– *Mistrz i Małgorzata*; inna wybrana powieść XX w.

2. Literatura polska:

(konteksty biblijne, antyczne i inne; kontynuacje i nawiązania); *Bogurodzica*; J. Kochanowski – pieśni i treny (wybór); poezja baroku (wybór); I. Krasicki – satyry (wybór), liryka (wybór); A. Mickiewicz – *Pan Tadeusz*, *Dziady cz. III*; inny

Matura po latach – od czego zacząć

---

dramat romantyczny (J. Słowackiego, Z. Krasińskiego lub C. K. Norwida); wybór poezji romantycznej (w tym: A. Mickiewicza, J. Słowackiego, C. K. Norwida); B. Prus – *Lalka*; E. Orzeszkowa – *Nad Niemnem*(fragmenty); wybór nowel pozytywistycznych; wybór poezji młodopolskiej; S. Wyspiański – *Wesele*; W. Reymont – *Chłopi*(t. 1: *Jesień*); S. Żeromski – *Ludzie bezdomni, Przedwiośnie*; W. Gombrowicz – *Ferdydurke*(fragmenty); inny wybrany utwór prozy polskiej XX w. (np. M. Dąbrowskiej, M. Kuncewiczowej, Z. Nałkowskiej); T. Borowski – wybrane opowiadania; G. Herling-Grudziński – *Inny świat*, wybór poezji polskiej XX w. (w tym: B. Leśmiana, L. Staffa, J. Tuwima, Cz. Miłosza, K. K. Baczyńskiego, T. Różewicza, Z. Herberta, M. Białoszewskiego, W. Szymborskiej); wybrany dramat XX w. (S. I. Witkiewicza, S. Mrożka, T. Różewicza).

3. Wybrany utwór z literatury dokumentalnej (reportaż, dziennik, pamiętnik).

4. Utwory zaproponowane przez uczniów i nauczyciela.

5. Inne teksty kultury (spektakle teatralne, filmy, reklamy, utwory muzyczne, obrazy, słuchowiska, programy telewizyjne, teksty prasowe).

Uwaga: w każdej klasie obowiązuje lektura w całości pięciu większych utworów (z prozy lub dramatu).

Mam nadzieję, że ów poradnik okazał się dla Ciebie przydatny.

Napisz mi, co o nim sądzisz, co dzięki niemu zyskałeś:

Sekretariat@edu-you.pl

Serdecznie pozdrawiam

Joanna Olesińska-Prus

Edu & You